І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 88. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 9-го ТРАВНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 9, 1957 No. 88. VOL. LXIV.

В КОЛЮМБІЇ 15 ВБИТИХ, ЗАВОРУШЕННЯ ТРИВАЮТЬ

ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ СИТУАЦІЯ І В СЕРЕДНІЙ АМЕРИЦІ: ГОНДУРАС ОБВИНУВАЧУЄ НІКАРАҐВУ В ПОРУШЕННІ ПЕРЕМИР'Я.

Боґота. — Заворушення і демонстрації проти поновного обрання теперішнього президента Рохаса на дальшу 4-річну каденцію поширилися і на інші міста країни. Згідно з останніми повідомленнями військові і поліційні з'єднання, ліквідуючи демонстрації в Калі, у південно-західній Колюмбії, стріляли на демонстрантів і вбили 15 осіб, в тому числі 12-річну дівчинку й одного 11-річного хлопця. Було багато поранених і їх порозміщувано в імпровізованих по різних клюбах шпиталях. Мали бути вбиті і між вояками, але військо забирає своїх вбитих і ранених, не подаючи повідомлень про їх скількість. Поширюється теж проклямований проти переборання Рохаса генеральний страйк. В заворушеннях і демонстраціях у Калі брала участь здебільша середньошкільна молодь і студенти. Вони обкидували поліцію і льояльних до режиму вояків камінням і не стверджено випадку, щоб вони вживали в сутичках з військом і поліцією вогнепальної зброї. В демонстраціях взяло участь кілька тисяч студентів і молоді, які побудували з перевернених авт, автобусів та каміння барикади, атакували з-поза них поліцію й оборонялися перед наступами військових з'єднань. Спокій у Калі встановлено аж після проголошення виняткового стану і заборони виходити увечорі і вночі на вулицю. Протиурядові демонстрації відбулися у вівторок 7 травня теж і в пристані Картаґена і в Боґоті, де поліція була примушена знову розганяти демонстрантів з допомогою слізного газу і води. Скількість проурядових військ у Боґоті збільшено. — Водночас із цим повідомляють із Теґусіґалпи в Гондурасі, що гондураський уряд виступив з обвинуваченням проти Нікараґви, мовляв, вона порушила перемир'я, встановлене перемирною комісією, делеґованою Радою Організації Американських Держав. У спеціяльному офіційному бюлетені стверджено, що військові з'єднання Нікараґви заатакували один з прикордонних районів і що їх атаку відбили війська Гондурасу без втрат у людях. Цього ж самого дня міністерство закордонних справ Гондурасу сповістило про новий випадок порушення перемир'я збоку Нікараґви. Президент Нікараґви Люїс Сомоза заперечує з усією рішучістю ці обвинувачення.

ВІЙСЬКА НІКАРАҐВИ НАПОГОТОВІ

У зв'язку з прикордонним конфліктом уряд Нікараґви сконцентрував в загрожених прикордонних теренах свої військові з'єднання. Після інтервенції перемирної комісії і Нікараґва і Гондурас погодилися на перемир'я, але останнім часом це перемиря' мало бути порушене військами Нікараґви.

В Европі продукуватимуть електрику з атомової енерґії

Париж. — Тричленна комісія фахівців, покликана в листопаді мин. року шістьма державами, що об'єднались для спільного використовування атомової енерґії для мирних цілей, проголосила обширне звідомлення, за яким вона заповідає продукування в 1967 році 15,000,000 кіловатів з атомової енерґії. Це буде два і пів разу стільки електричної енерґії, скільки Англія плянує добути з атому до 1965 року. Якщо дійсно проголошений тепер плян вдасться зреалізувати, то Західня Европа у величезній мірі перестане бути залежна від імпортованого вугілля і ропи, які — поруч із водою — є єдиними до цього часу відомими джерелами електричної енерґії. Договір про „Евратом" підписали шість держав: Франція, Західня Німеччина, Італія, Голляндія, Бельгія і Люксембурґ. Вони покликали були Комісію з таких осіб: Луї Арман з Франції, Франц Ецель з Західньої Німеччини та Франческо Джордані з Італії — всі три фахівці від атомової енерґії та водночас знавці теперішнього промислу електричної енерґії. Вони переводили студії в ЗДА, Канаді й Англії і дістали від цих трьох англомовних держав конкретні обіцянки активної допомоги і співпраці для реалізації Евратому. Англомовні держави будуть постачати Евратомові атомовий матеріял, співпрацювати у будові реакторів, давати своїх фахівців і вишколювати европейських, — зате Америка сподівається скористати з практичного досвіду, що його дістануть европейські держави в продукуванні електричної енерґії з атому. Америка має стільки власного вугілля і нафти, що вона не є залежна від імпорту джерел електричної енерґії, зате для Европи це справа страшенне важлива і — як показав досвід з останньою кризою Суезького каналу і припиненням допливу нафти з Середнього Сходу, — дуже пекуча.

ХРУЩОВ ДІЛИТЬ СССР НА 92 ГОСПОДАРСЬКІ ОБШИРИ

СЕСІЯ ВЕРХОВНОГО СОВЄТУ У МОСКВІ ЗАЙМАЄТЬСЯ ВИРІШЕННЯМ РЕОРГАНІЗАЦІЇ СОВЄТСЬКОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ.

Москва. — Нікіта Хрущов виложив перед Верховним Совєтом у Москві у вівторок 7 травня ц. р. у три і пів годинній промові плян поділу Совєтського Союзу на 92 самостійні чи автономічні обшири. Найбільша складова частина Совєтського Союзу, Російська СФСР, буде поділена на 68 економічних районів, Українська СССР на 11, а кожна з решти 13-х республік становитиме один господарський обшир. Хрущов уточнив тепер плян, що його заповів був уже в лютому цього року та потім говорив про нього наприкінці березня. Теперішній остаточний деталізований еляборат різниться дещо від первісного, збільшуючи контролю Москви та зберігаючи централізацію тих ділянок економіки, які важливі для совєтської машини зброєння. До таких ділянок Хрущов зарахував фабрики літаків, корабельні доки, комунікацію і транспорт, хемічний промисл і середній машиновий промисл. Під „середнім машиновим промислом" треба — за західніми коментарями — розуміти все, що стосується атомової енерґії. Міністром того „середнього машинового промислу" зроблено саме в минулу суботу Михаїла Первухіна, який має ще титул одного з перших заступників прем'єра. В кожному економічному обширі буде покликана окрема економічна рада для керування промисловою продукцією і будівництвом. Окремі совєтські республіки дістають за цим пляном ширшу автономію у господарському плянуванні і реалізуванні своїх господарських задумів. Зате Москва затримує за собою контрольну систему через Державну комісію плянування (Ґосплян), через ухвалювання Верховним Совєтом совєтських п'ятирічок та через зберігання в своїх руках фінансів цілої совєтської імперії. Хрущов застеріг теж відразу за Москвою „право" пересувати надвишки промислової і хліборобської продукції з одного економічного обширу в інший, що у практиці є збереженням надалі „права" експлюатації Москвою багатших країн, в першу чергу України. Децентралізація економічної системи СССР охопить ліквідацію різних теперішніх міністерств СССР. Міністерство загального машинового промислу буде об'єднане з міністерством промислу для оборони, а міністерство будови електрівень буде получене з міністерством електричної енерґії. Хрущов широко арґументував потребу децентралізації теперішньої економічної системи, вказуючи головно на безпотрібність величезного бюрократичного апарату, який в різних ділянках „дублював" ті самі функції і обов'язки. До чого доводила ця бюрократична система, Хрущов навів на приклад факт, що один директор фабрики вибудував коштом 50.000 долярів високий мур поміж своєю фабрикою та сусідньою, тому, що ті дві фабрики підлягали різним міністерствам. Він таврував систему інспекторів і контролерів, яка доходила до абсурду. „Маємо стільки інспекторів над фабриками краваток, що наші краватки все ще є дуже поганенького сорту", заявив Хрущов, викликавши цим сміх і признання серед слухачів. Верховний Совєт, очевидно, слухняно затвердить в найближчих днях цей цілий плян.

Конґресова комісія погоджується на збільшення поштових оплат

Вашинґтон. — Поштова Комісія в Палаті Репрезентантів погодилася на урядовий законопроєкт, згідно з яким подорожчають поштові посилки першої кляси. Якщо цей законопроєкт стане законом, тоді оплата за пересилку одного звичайного листа виноситиме 4 центи (тепер три), поштової картки — три центи (тепер два); подібно треба буде платити по три центи і за ті листи, які досі коштували два центи. За листи, пересилані летунською поштою, оплата виноситиме 7 центів (досі 6), за летунські картки — 5 центів (тепер 4). Внаслідок цього підвищення поштових оплат прибутки поштового департаменту збільшаться на 365,800,000 долярів річно. Комісія має ще розглянути справу збільшення оплат від посилок другої кляси (часописи й журнали) та третьої кляси (рекламовані посилки). Таке саме збільшення поштових оплат ухвалила була Палата Репрезентантів минулого року, але Сенат взагалі не розглядав цього законопроєкту. Дефіцит поштового департаменту кожного року виносить майже 600 мільйонів долярів.

У Польщі переслідують національні меншини

Варшава. — Збоку широких кол польського громадянства та партійних і державних органів існує „нехіть а навіть ворожість" у відношенні до всіх національних меншин — українців, німців і білорусинів, — стверджує найавторитетніше орган ЦК компартії Польщі, „Трибуна Люду". Однак він підкреслює, що націоналістична ворожість поляків до чужо-національних громадян Польщі стосується в першій і головній мірі — жидів і проявляється в актах яскавого антисемітизму. Названий часопис наводить конкретно, що на жидів робиться натиск, щоб вони випроваджувались з зайнятих ними помешкань і домів, окремих жидів побивається на вулицях, а жидівських дітей поштовхується в школах. Хвиля антисемітизму в Польщі спонукує тамошніх жидів до масової еміґрації до Ізраїлю. Польські комуністи не журились би цим явищем, як би не те, що внаслідку еміґраційної хвилі Польща втратила численних професорів, високо-кваліфікованих інженерів і інших фахівців що вона відчуває тим болючіше, що винищувальна політика німців та виїзд численної інтелігенції на еміґрацію значно послабив освічену верству в Польщі. Польський комуністичний часопис закликає поляків боротися з проявами антисемітизму, який, мовляв, компромітує Польщу в очах закордону. Партійний секретаріят видав в цій справі обіжник до нижчих клітин партії. Проти пашпортового відділу в міністерстві внутрішніх справ поведено слідство в справі зловживань при видаванні виїздових віз, головно жидам. До цього часу місячно еміґрувало з Польщі пересічно по 3.500 осіб, а хоч ця цифра впала до 2,500, проте еміґраційний рух продовжується.

Вже друга фірма віднинула пропозицію Рутера в справі коротшого тижня праці

Дітройт. — Віце - президент автової фірми „Ди Дженерал Моторс" Луїс Дж. Сітон вислав листа до голови Об'єднаних Автомобільних Робітників Волтера П. Рутера, в якому відмовився вислати свого представника до комісії, яка мала б вивчати можливість коротшого тижня праці з більшою заробітною платнею. Сітон написав у відмовному листі, що Рутер у своєму запрошенні не писав про те, чи можливий є коротший тиждень праці з більшою платнею, тільки висловився за тим, щоб вже тепер вивчати справу, яким способом і коли треба б ввести такий тиждень праці, в якому робітники коротше працювали б і одночасно діставали б більше грошей. Минулої п'ятниці, 3-го травня, президент автової фірми „Амерікен Моторс" Джордж Ромні також відкинув пропозицію Рутера. При кінці травня 1958 року кінчається контракт робітничої автомобільної спілки з 3-ма великими автовими фірмами, в яких працює більше як 600,000 робітників. Ці фірми — це „Дженерал Моторс", „Форд Мотор" і „Крайслер". З іншими фірмами контракт кінчається пізніше в 1958 році.

Людмила Коваленко виступила на крайових зборах Авторської Ліґи Письменників

Ню Йорк. — В днях від 6-го, до 8-го травня в готелі „Білтмор" відбулися перші крайові загальні збори „Авторської Ліґи Америки", в яких взяло участь 400 делеґатів, — прозаїків, поетів, драматургів та авторів інших жанрів, — які репрезентують 3,500 членів. Голова Авторської Ліґи Вільям Шайнер, відкриваючи ці перші збори делеґатів всіх письменницьких організацій, заявив, що і письменники вирішили відбувати свої періодичні конвенції, на яких обговорюватимуть свої професійні справи. Окремі промовці обговорювали проблему охорони авторських прав та справу гонорарів за передруки творів. Згадано також і про те, що в СССР видають переклади творів американських авторів, не платячи за них жадних гонорарів. Обговорювано справу дитячих і молодечих видань, проблему театральних рецензій та відношення письменників до видавців.

З українських письменників взяла в цьому з'їзді участь єдина Людмила Коваленко, авторка виданої недавно книжки „В часі і просторі". Вона виступала м. ін. під час дискусії, започаткованої професором психології Кюбі на тему „Емоціональні проблеми письменників". Дискусія відбувалася під проводом Моріса Валенсі.

Німеччина не відповідатиме Москві на останню ноту

Бонн. — Речник західньо-німецького уряду заявив, що уряд канцлера Аденавера не відповість на листа від совєтського амбасадора Андрея Смірнова, в якому Смірнов домагається виразної офіційної німецької заяви, що західньо-німецька армія не буде озброєна атомовою зброєю. Смірнов вислав свого листа Аденауерові у відповідь на листа цього останнього з 30 квітня ц. р., в якому запитував, чи совєтський уряд прийняв до відома запевнення Західньої Німеччини з 25 квітня, що вона не продукуватиме атомової зброї і не просила ще дати їй цю зброю. Аденауер запитував „вияснення" тому, що вже, після тієї заяви німецького уряду з 25 квітня, Булґанін знову погрожував 27 квітня „поважними наслідками", якщо держави НАТО складатимуть на терені Західньої Німеччини свою атомову зброю. Лист Смірнова з 11 травня ц. р. наспів до рук канцлера акуратно під час перебування у нього державного секретаря Доллеса, який приїхав був до Бонну на з'їзд 15-ох міністрів закордонних справ держав НАТО. Західньо-німецький уряд заявив тепер, що він не може відмовлятися раз на завжди від наймодернішої зброї, поки немає міжнародного розброєння а сама Москва ані не виявляє бажання покращати своїх взаємин з Німеччиною, дозволивши їй на з'єднання, ані сама не відмовляється від атомової зброї.

Мендес-Франс у наступі проти прем'єра Молле

Париж. — Колишній французький прем'єр і колишній віце-прем'єр в теперішньому уряді Ґю де Молле, П'єр Мендес-Франс, який виступив був з його уряду і провадив послідовну пресово-опозиційну кампанію з уваги на політику уряду в Альжирі, збільшив свій натиск на уряд. Він дістав підтримку від конґресу соціял-радикальної партії, якої є головою та яка наприкінці минулого тижня заявилась за ліберальною політикою у відношенні до Альжиру, бо — мовляв — тільки така політика може відбудувати довір'я альжирських мусулман до Франції. Два радикальні міністри в уряді Молле, Рене Білліср, міністер освіти, і Моріс Монурі, міністер військових справ, хоч не погоджуються з Мендес-Франсом і тому залишаються вірними Молле, все ж вручили прем'єрові Молле меморіял від соціял-радикальної партії з домаганням негайної зміни політики супроти Альжиру. Вони теж заявили Мендес-Франсові, що не будуть явно виступати проти нього, але тільки тоді зречуться свого членства в уряді, якщо цього захоче Молле. Сам Молле вияснював політику Франції у відношенні до Альжиру державному секретареві Доллесові, коли той зупинився в Парижі в минулий понеділок, по дорозі з Бонну до Вашинґтону. Молле скидав вину за дальшу війну в Альжирі на альжирських націоналістів, які відкинули пропозицію перемир'я і переведення виборів та переговорів, поки Франція не визнає одверто принцип — право Альжиру до своєї самостійности. Молле ж цього принципу не хоче признати.

25,000 осіб на похороні сенатора МекКарті

Аппелтон, Вискансін. — 7-го травня відбулася третя похоронна Богослужба за сенатора Джозефа Р. МекКарті (дві відбулися 6-го травня в Вашинґтоні), в якій взяли участь коло 25.000 осіб із його родинного міста й околиці та рідня, сенатори й конґресмени, які прибули зі столиці. Сенатора поховано з військовими почестями, які віддав відділ морської піхоти, в якій покійний сенатор служив під час війни. Похоронне Богослуження відправив парох костела св. Марії о. Адам М. Ґрілл, який у проповіді сказав, що покійний сенатор поборював комунізм в цій країні, і йшов до цієї боротьби зі словами „За Бога і Батьківщину!" о. Ґрілл сказав, що МекКарті, як і кожна людина, мав свої помилки, але напевно признався до них, і Бог йому простить. Відділ морської піхоти віддав 20 почесних пострілів, і той військовий прапор, яким була вкрита труна небіжчика, передано вдові по покійному.

ПОХОРОН СЛ. П. ГРИГОРІЯ ГЕРМАНА, ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ УНС

Ню Йорк, 8-го травня. — Сьогодні, саме тоді, як почався друк цього числа „Свободи" роблено й останню підготову до останньої дороги сл. п. Григорія Германа, головного секретаря Українського Народного Союзу. Сл. п. Г. Герман умер минулої неділі, 5-го травня пополудні, на вилив крови до мозку. Його остання дорога почнеться сьогодні о год. 9-ій рано з похоронного заведення Петра Яреми до української католицької церкви св. Юра і з церкви на цвинтар Кальварія. Напередодні похорону, у вівторок 7-го травня о год. 8:30 ввечорі, в похоронному заведенні при тлінних останках Покійного була відправлена заупокійна панахида в приявності великої кількости громадян. Піж приявними були в першу чергу в жалобі члени родини Покійного: дружина з двома дочками і сином, старенький, 83-літній батько, та інші члени ближчої і дальшої родини. Біля них — члени Головного Уряду УНС: головний предсідник Д. Галичин, заст. гол. предс. адв. М. Пізнак, заступниця гол. предсідника п-ні Геновефа Жеребняк, що приїхала з Акрону, Огайо, головний касир Роман Слободян, гол. контролер П. Кучма, головні радні Д. Шмагала з Клівленду, д-р Я. Падох та інші, переважно із своїми родинами. Було багато представників місцевих Відділів УНС та інших організацій, а від Центральної Управи ОДВУ п. В. Різник. Зокрема чисельно прийшли віддати пошану Покійному працівники Головної Канцелярії УНС та В-ва „Свобода". Каплична, в якій лежить Покійний, потапала у вінках і квітах. Біля домовини — два прапори: зоряний американський, якому Покійний так вірно служив також на фронті в ранзі капітана американської армії, і синьо-жовтий український з емблемою Організації Державного Відродження України (ОДВУ), якої Покійний був першим головою та в рядах якої, як і в рядах Українського Народного Союзу, допомагав країні свого походження, Україні, в її змаганнях до волі. При відкритій домовині прощали Покійного п. Роман Слободян, головний касир УНСоюзу, від імені Екзекутиви, Головного Уряду та членства Українського Народного Союзу, а д-р І. Козак від імені працівників Головної Канцелярії УНСоюзу. Після панахиди приявні ще довго не відходили, — наче б хотіли якнайдовше побувати в приявності Покійного, пам'ять про якого збережеться назавжди.

Пірсон за членство ЗДА в Організації Торговельної Співпраці

Неаполь, Італія. — Голова Міжнародної Торговельної Палати Воррен Лі Пірсон був головним промовцем на пленарній сесії тієї палати і заявив, що президент Айзенгавер повинен більше натискати на Конґрес, щоб погодився на членство ЗДА в Організації Торговельної Співпраці. Президент Айзенгавер вже кілька разів звертався до Конґресу, щоб ратифікував умову з ОТС, але Конґрес відволікає цю справу. „Це не добре, що Конґрес досі не ратифікував цієї умови", казав Пірсон. „Не добре також і те, що Президент досі не виявив більшого натиску в цій справі на Конґрес, бо інакше і цього року ця умова не діждеться ратифікації Конґресом". Організація Торговельної Співпраці — це окрема аґенція при Генеральному Договорі в Справі Тариф. До неї належить вже 35 держав, які становлять 80 відсотків світової торгівлі. Члени її зобов'язуються до взаємної редукції митних тариф.

В АМЕРИЦІ

● **Сенатська Комісія** для Дослідження Злочинности Малолітніх закликає населення більше опікуватися дітьми, бо інакше число злочинів малолітніх, яке в минулому році становило понад пів мільйона, до 1965 року подвоїться.

● **63-річний мільйонер Томмі Менвілл** одружився з 27-річною „шов ґерл", Патрицією Гестон із Сан Антоніо. Це вже його 10-те одружіння, а її — перше. Патриція Гестон заявила, що „найбільше любить свого чоловіка за його гумор".

● **Генеральний директор** Міжнародної Організації Праці, Дейвід А. Морс, відвідав президента Айзенгавера і склав йому звіт про діяльність цієї організації. Айзенгавер заявив, що Міжнародна Організація Праці — важливий форум для втримання миру в світі і для скріплення свободи між волелюбними країнами.

● **В Ню Йорку** шість символічно прикрашених тягарових авт їздитимуть по вулицях, пропаґуючи чистоту в цьому найбільшому в світі місті. На цих автах будуть такі написи: „Замітайте хідники", „Водіть на ремені собак", „Кидайте сміття до кошів" і т. п.

● **Членкині** Добродійного Товариства Католицьких Жінок в Ню Йорку піднесли кардиналові Френсісові Спеллманові великий торт і чек на 19,500 долярів в день його 68-річчя. Членкині цього товариства протягом року працювали 200,000 годин для добродійних цілей.

● **В Арґентині** з прихильнишведського походження, власник 80-мільйонової будівельної фірми Раґнар Венсон відбув тритижневу подорож літаком до Швеції, взявши з вобою 67 кревняків і приятелів. Ця подорож коштувала йому 50,000 долярів. У Швеції він відвідав своїх братів та сестер і був на авдієнції в короля Ґустава. „Можливо, сказав він, що я бачив свою родину востаннє". До ЗДА Раґнар Венсон прибув у віці 12-ох років, і початково заробляв по 5 долярів на тиждень як мулярський помічник.

В Мерісвіллі, Кензо, втопився батько з трьома синами, ловивши рибу в ріці Блю. Чотири сини залишилися в живих.

● **В Арґентині** з прихильників колишнього диктатора Хуана Д. Перона зорганізувалася нова партія під назвою „Народна Унія". Духовим провідником цієї партії є колишній міністер закордонних справ Хуан Атіліо Врамуґлія. Йому не вільно брати чинну участь в політиці, бо закон забороняє це робити тим особам, які за Перона займали визначні становища.

У СВІТІ

● **Англійська пошта** обмежує свою службу задля бюджетової ощадности. У Лондоні розносили пошту тричі денно, на протязі цілого тижня, надалі розноситимуть тільки двічі, раз по суботах і не розноситимуть зовсім по неділях і святах. Оплату на листи підвищено 348,000 поштових службовців дістануть підвищення, яке, проте, не задовольняє їх.

● **У Східній Німеччині** відбудуться 23 червня вибори до самоуправних установ. Знайшлись смільчаки, які написали листи до редакцій комуністичних газет, вимагаючи, щоб ці вибори були дійсно демократичними. Орган компартії „Ноєс Дойчлянд" навів п'ять „доказів", що вибори в комуністичній частині Німеччини є „дійсно демократичні", мовляв: партії „народного фронту" репрезентують всі кляси народу, а в опозиції залишаються тільки „монополісти, юнкери та мілітаристи", закони кандидати і їх програма є демократичні, кандидати є демократичні, бо походять з народу — і т. п. цинічні твердження, розраховані на дурнів.

● **В Ліоні** у Франції постав Комітет, який зібрав підписи 120-х найчільніших учених, політиків, правників і промисловців цього міста під збірним протестом проти знущань і самосудів, доконуваних в Альжирі над арабським населенням за діяльність революційних партизанів.

● **У Південній Африці** уряд перевів в парляменті закон, який касує англійський державний гимн „Боже, хорони королеву" і вводить замість того гимн „Клич Південної Африки". Опозиція оскаржує націоналістичний уряд в тому, що він розпалює ненависть між англомовним населенням Південної Африки, в якому є багато патріотів, які не хочуть зривати всіх духових зв'язків із англійським материком.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ФЕРМЕНТ ДІЙШОВ ДО ЯРОСЛАВА

Внутрішній фермент, що почався кривавими познанськими заворушенням в червні минулого року і потому вже восени м. р. вилився у демонстрації у Щеціні та інших містах західньої Польщі, не закінчився із приходом до влади Гомулки. Антикомуністичного резистансу, започаткованого цими заворушеннями, не зліквідовано ні лібералізацією деяких ділянок публічного життя, ні такими реформами, як, наприклад, скасування примусової колективізації сільських господарств. Незадоволення серед населення Польщі не тільки існує, але поглиблюється і росте. Впливають на це такі фактори, як дальша наявність совєтських військ на польській території і намагання Гомулки вбгати політику польської комуністичної партії і комуністичного уряду знову в рамки „пролетарської солідарности" з керівництвом світового комунізму у Москві, і передусім критичний господарський стан у Польщі, зокрема зріст безробіття і з тим упадок і так невисокого життєвого стандарту.

Черговим зовнішнім вилвом незадоволення в Польщі стали першотравневі маніфестації у Варшаві, де населення задокументувало своє неґативне ставлення до комуністичного режиму не тільки повним браком ентузіязму до гасел „побудови соціялізму" у Польщі, але й відкритими виступами студентської молоді проти пресової цензури, встановлюваної знову комуністичним режимом, і протестом проти господарської політики уряду, яка доводить до все більшого безробіття і нужди серед населення. Ще гостріше виявився внутрішній фермент у заворушеннях, що відбулися — згідно з повідомленнями польського часопису „Штандар Млодих" — минулого тижня, мабуть чи не знову ж таки в день 1 травня, в Ярославі над Сяном, поблизу совєтського кордону. Для ліквідації цих заворушень, спричинених буцімто ув'язненням одного п'яного польського вояка, не вистачило місцевих поліційних сил і влада мусіла підводити один батальйон поліційної резерви й один батальйон війська, в цілому яких щонайменше тисячу вояків. Про серйозність заворушень і їх характер свідчить і те, що для розгляду причини бунту і заворушень вислано до Ярослава команданта військової округи ген. Куперського в супроводі окремої військової слідчої комісії.

В заворушеннях у Ярославі взяли участь не тільки вояки польської армії, але й теж багатосотна юрба з-поміж населення. Демонстранти заатакували поліційну станицю і поліція була примушена вжити слізного газу, щоб розігнати учасників демонстрації, і покликати для ліквідації заворушень військові і поліційні підкріплення. Під час заворушень було кілька осіб ранених й ув'язнено сім осіб, в тому числі одного сержанта.

Ярослав, старе українське місто (над Сяном, на північний захід від Перемишля), що в його повіті до війни жило понад 40.000 українського населення і що його Совєти разом із Перемишлем віддали Польщі. Те, що саме тут відбулися нові заворушення, має свою вимову передусім з огляду на близькість совєтського кордону, як і в деякій мірі з огляду на те, що і в Ярославі і в Ярославському повіті залишилося багато українців.

Заворушення в Ярославі, хоч і їх не можна порівнювати до познанських, викликали багато зацікавлення і коментарів у світовій західній пресі, передусім тому, що вони є виявом дальшого поглиблення і посилення неспокою і ферменту в усіх областях Польщі і зросту внутрішніх труднощів режиму Гомулки, а з другого боку ще й тому, що вони можуть стати однією з приток до совєтської інтервенції у внутрішні справи Польщі і до привернення там доЖовтневих і доГомулківських порядків.

Так чи інакше ці заворушення є загрозливим мементо для режиму Гомулки, який у зовнішній політиці, з одного боку, старається про американську допомогу і, з другого, — намагається затіснювати „дружні взаємини" з Москвою, і який у внутрішній політиці хитається між ліберальними тенденціями і співпрацею з Католицькою Церквою з одного боку, а загостренням партійного і поліційного тиску, з другого. Тому теж матимуть ці заворушення свій вплив і на хід та рішення пленуму центрального комітету Об'єднаної Робітничої (Комуністичної) Партії Польщі, що почне свою сесію дня 9 травня ц. р. і що проходитиме під знаком боротьби між прихильниками Гомулки і сталінською фракцією, очолюваною Зеноном Новаком.

МІСІЯ РИЧАРДСА І ШОСТА ФЛЬОТА

9-го березня 1957 року Конґрес прийняв спільну деклярацію про нову американську політику на Середньому Сході, яка обіцяє економічну й військову допомогу тамошнім країнам, загроженим комуністичною агресією, якщо вони такої допомоги захочуть. Це було сформулування тієї нової програми, яку популярно названо „доктриною Айзенгавера". Через три дні після того, 12 березня ц. р., колишній демократичний конґресмен Джеймс Ричардс виїхав на Близький і Середній Схід, як спеціяльний амбасадор Президента, щоб „вияснити співпрацю, яку ми готові дати" арабським та не-арабським країнам Середнього Сходу для збереження ними своєї самостійности й оборони її проти комуністичних затій. Минулого тижня Президент відкликав Дж. П. Ричардса до Вашинґтону для двопартійних нарад над дальшою допомогою закордонові. Так офіційно подано причину припинення подорожі Дж. П. Ричардса: фактично з його поворотом до ЗДА в половині цього тижня ця місія закінчилась.

Джеймс П. Ричардс мав перед собою завдання надзвичайно трудне і складне, бо, поки він ще прибув на Середній Схід, комуністична і єгипетсько-сирійська націоналістична пропаґанда представила його, як речника прихованого американського імперіялізму, що грішми і збройною силою хоче узалежнити від себе арабські держави, отже зайняти англійсько-французькі позиції і фактично зліквідувати суверенність цих молодих держав. Ця демагогія знаходила надзвичайно податливий ґрунт особливо після недавнього англо-французького наступу на Єгипет. Вона була така нагальна й безпардонна, що послабила моральний кредит, що його набули З'єдинені Держави своїм становищем у справі згаданого англо-французького наїзду. Замирення ЗДА із Англією і Францією в ім'я єдности антикомуністичного західнього фронту пояснювано в передачах совєтських радіовисилень арабськими мовами, як доказ фактичної тотожности американських та англо-французьких імперіялістичних інтересів на Середньому Сході. Вправді подорож савді-арабського короля Савда до Америки, підписання ним договору про признання Америці летунсько-морської бази в Дарані взаміну за військову допомогу і виразна його згода на доктрину Айзенгавера послабили морально-політичну позицію єгипетського президента Нассера, але водночас у практиці штовхнули його ще більше в обійми совєтського амбасадора в Каїро: бо Нассер побачив реальну небезпеку своєї політичної ізоляції, проти якої рішив боротися старим випробуваним способом усіх стратегів — протинаступом. Таким чином, хоч ще 27 лютого ц. р. Нассер частував у себе — поруч короля Савда і сирійського президента Шукрі ель Куватлі, також 22-річного короля Йорданії Гуссейна — зараз після від'їзду Гуссейна з Єгипту поведено посилені заходи для остаточного зіспоєння Йорданії з Єгиптом і Сирією, навіть, коли б прийшлось скинути Гуссейна з престолу і настановити президентом Йорданії просєгипетського генерала Нувара, чи навіть, коли б прийшлось поділити Йорданію поміж її сусідами. Таким чином, безпосередньо після того, як 12 квітня йорданський прем'єр Сулейман Набульсі заповів визнання СССР та нав'язання з Москвою дипломатичних взаємин, вибухла в Йорданії гостра криза.

Джеймс Ричардс опинився з своєю місією наче в кітлі, в якому варилися пристрасті перечулених на пункті своєї суверенности, недавно колоніяльних і політично слабо вишколених народів, що їх краї Москва потрактувала як каламутну воду, ідеальну для ловлення риби. Чи висліди місії Ричардса були позитивні, чи ні, то напевно можна буде оцінити щойно з дальшої перспективи. Все ж, маючи на увазі обставини, в яких йому прийшлось діяти, він зробив чимало: об'їхав 14 країн, з яких 11 висловились відверто за доктрину Айзенгавера і попросили фінансової допомоги, а три ближче не названі Ричардсом „виявили непевність, чи можна відверто до неї признатись". До трьох країн Ричардс не поїхав: до Єгипту і Сирії, де були мінімальні вигляди на осягнення успіху, і до Йорданії, король якої, виступивши найенерґійніше проти комуністів і прийнявши від ЗДА 10-мільйонову допомогу, все ж не захотів запрошувати Ричардса, щоб не провокувати лівих на нові демонстрації.

Місія Ричардса — це була, так би мовити, економічна сторінка доктрини Айзенгавера. Її військовою сторінкою був наказ, виданий Шостій фльоті, стаціонованій тоді в кількох італійських і французьких портах — негайно виплисти у східньому напрямку Середземного моря. В середу 24 квітня пресовий секретар Білого Дому Джеймс Гаґерті, з уповноваження Президента і державного секретаря Доллеса, оприлюднив, що „незалежність Йорданії є життьовою для державних інтересів" З'єдинених Держав. Наступного дня появилось офіційне пояснення і поширення цієї короткої заяви, з покликанням на доктрину Айзенгавера і на слова йорданського короля Гуссейна, який вперше безпосередньо затаврував міжнародний комунізм, як праджерело турбот Йорданії. В теперішніх днях велика частина могутньої Шостої фльоти, зложеної з яких 40 морських одиниць, бере участь у маневрах держав НАТО на середніх водах Середземного моря, але частина залишилась на сході того моря, при чому кілька кораблів заякорились в Бейруті, столиці Ливану, де висадили на суходіл 1.000 вояків морської піхоти, як „символічний знак" великодержавницької потуги Америки.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Любомир О. Ортинський

ДІЯЛЬНІСТЬ ЕМІГРАЦІЇ ХВИЛЮЄ ОФІЦІЙНИЙ КИЇВ

Вияви „українського буржуазного націоналізму" в Україні і діяльність української еміграції щораз більше допікають большевикам. Після відомого виступу Луки Кизі на форумі Об'єднаних Націй, в якому він закидав ЗДА й українській еміграції „підривну роботу" в Україні і з патосом, притаманним героям Софоклевих драм, кричав про втручання Вашинґтону у внутрішні справи „суверенної УССР", почалися в останніх тижнях нові атаки на „буржуазний націоналізм", еміграцію, а впарі з тим нові „арґументи", які мали б доказувати, що УССР таки справді суверенна. Цим разом голос забрали „луччі люди" сучасного офіційного Києва, такі, як перший секретар КПУ О. Кириченко, „прем'єр" Н. Кальченко, академік О. Білецький.

Атаку поведено по зовнішній і внутрішній лінії. На зовнішньому секторі прийшла мода на суверенітет, що її започаткував був згаданий вже Кизя, а яку продовжує тепер совєтська пропаґанда. В травневому виданні журналу „USSR", що його видає совєтська амбасада в Вашинґтоні англійською мовою (взаміну за це американська амбасада в Москві видає російською мовою місячник „Америка"), більшість матеріялів присвячена Україні, при чому пропаґанда починається статтею самого „прем'єра" УССР Н. Кальченка. Для пропаґандивної милозвучности змінено навіть термінологію, і, замість „Совєтська Україна", пишеться в наголовку передовиці: „Ди Юкрейніен Піпл'с Стейт", мовляв, „українська народна держава". Отже, той „піпл'с стейт", як твердить Кальченко, є: „Україна є народною державою, адміністрованою самим народом, уряд якої незалежно виносить рішення в усіх питаннях, зв'язаних із справами республіки. Україна підтримує контакти з багатьма чужинецькими країнами і бере активну участь в діяльності ОН". Далі йдуть статті Максима Рильського п. н. „Культурний проґрес українського народу", якогось А. Кустова про об'єднання Західньої України з материком, М. Сименeнка: „Україна — квітуча республіка" й ін. Друкований матеріял переплетений знімками і великою мапою багатств України. Все підібрано так, щоб чужинецький читач набрав враження, що Україна і суверенна, і щаслива, словом — квітуча.

До категорії „мода на суверенітет" треба зарахувати також нещодавну візиту угорського ставленця Москви Кадара і його міністра закордонних справ І. Горвата, що відвідали Київ і були прийняті на летовищі своїми відповідниками щодо ранґи і залежности від Москви — Н. Кальченком, Паламарчуком, О. Кириченком та іншою офіційною „знаттю". Під час цих відвідин уперше з'явився на летовищі, а там взагалі вийшов на денне світло голова „протокольно - консулярного відділу" міністерства закордонних справ, В. М. Цюба. Довгі роки „суверенна" УССР, член ОН, не мала навіть цього необхідного для всякого міністерства закордонних справ відділу, яким є протокол, що піклується чужими дипломатами. Вправді їх в Києві все ще нема, але принаймні доручено одному чолов'язі зватися „головою протокольно - консулярного відділу"...

Дещо складнішою, ніж „окозамилювання" на зовнішньому секторі, є боротьба з усякими проявами того вічного „українського буржуазного націоналізму" всередині країни. Їх викривання і таврування стало знову нерозривною частиною більшости виступів людей офіційного Києва. В ході цієї кампанії видано наприкінці минулого року книжку-пашквіль „Під чужими прапорами" за редакцією Бєляєва і М. Рудницького; до цієї теми повертають у своїх виступах Леонід Новиченко, Юрій Смолич, Максим Рильський і багато інших. Недавно забрав слово і сам верховода, перший секретар КПУ О. Кириченко, який у довжелезній статті „Наша сила — в дружбі народів" („Радянська Україна" з 7 квітня 1957 р.) проґримів, що „українські буржуазні націоналісти докладають всіх зусиль, щоб оббрехати ідеї дружби народів... навмисне роздувають наші недоліки... вихвалюють і піднімають на щит фальшиві ідеї „національного комунізму"... Українському народові добре відомі такого роду мерзенні підступи ворогів. Український народ не забув і не забуде, на який згубний шлях штовхали його Центральна Рада, гетьман Скоропадський, петлюрівська Директорія і всі ті, хто нині злобно виступає проти інтернаціоналізму і дружби народів, хто виступає за повернення до ідеалів збанкрутованих націоналістів та їхніх покровителів".

А тим часом ці „збанкрутовані націоналісти" діють в Україні і їм допомагає українська політична еміграція. Нову атаку, власне на дію еміграції на відтинку літератури й культури, повів з напівлайкою, з напівсмутком академік О. Білецький на нараді критиків і літературознавців, що відбулась 8-10 квітня 1957 р. в Києві. В опублікованій у київській „Літературній Газеті" промові Білецького читаємо: „Останнім часом, в зв'язку з шаленою антирадянською агітацією в капіталістичних країнах, закордоном виходить друком багато статтей і книжок, де під маскою об'єктивности дається викривлене, тенденційне, вороже висвітлення українського літературного процесу. Серед авторів цієї писанини зустрічаються імена таких, як Юрко Лавріненко, Шевельов, Оглоблин. А крім цих — невідомі нам костюки, підгайні, майстренки та інші. Тут і автор „Історії української літератури" професор Чижевський, книжка якого в 1956 р. видана так званою „українською академією наук" в США і „науковим товариством імени Шевченка" в Америці, за матеріяльною допомогою „східньо-европейського фонду" — ці дані ми читаємо на титульному аркуші книжки... З інших, цілком антирадянських писань, що видаються закордоном про радянську українську літературу, назвемо книжку Юрка Луцького „Літературна політика в Радянській Україні з 1917 по 1934 р." Білецький, зокрема, питає: „де це велике число українських письменників" про яких пише Луцький, що вони виїхали під час німецької окупації з України на Захід? Стверджавши, що „треба чинити опір ворожій ідеології і ще більше працювати над створенням нашої радянської науки", Білецький сам признає: „А в галузі українського літературознавства скільки завдань, стільки ще не виконаних обов'язків перед нашим народом... Ми не спромоглися ще видати твори І. Вишенського... „Слово о полку Ігоревім" ми видали маленькою книжечкою. Навіть ніяково почував я себе перед болгарськими і польськими товаришами, які приїджали й цікавились, що на Україні робиться в галузі вивчення давньої української літератури..."

До висновків академіка зайво давати коментар — його вичитає собі сам читач з кожного рядка. Для нас, що перебувають поза кордонами батьківщини, нова большевицька тактика супроти України повинна мати одну науку: німа стіна, що роками ділила Україну від еміґрації — розсипається. Різними каналами Україна довідується про діяльність своєї еміґрації, і ця діяльність змушує Москву та її київських ставленців, принаймні „про людське око", йти на деякі, хай незначні і покищо в ділянці культури, поступки. Свідомість цього факту, свідомість, що наша скромна дія принаймні в якійсь малій мірі впливає на події в Україні, повинна бути для всіх нас стимулом для ще інтенсивнішої праці всюди там, де в політичній, культурно-виховній, літературно-мистецькій чи якій іншій ділянці еміґраційного українського життя поставили нас умовини чи наша професія.

Д-р Ярослав Падох

ЗАКОН ПРО ВІДШКОДУВАННЯ ЖЕРТВАМ НАЦИЗМУ

(4)

Тому думаємо, що не буде зайвим ще раз повторити, що право на відшкодування мають не тільки бувші в'язні, але й ті, яких примусово забрали чи примістили на працю, коли та праця проходила в умовах в'язничного режиму або зближеного до в'язничного. Зокрема ж, коли примусовим робітникам не було вільно залишати праці, змінити місця замешкання, коли праця була під строгим наглядом і коли житлові умови були на рівні, подібному до в'язничного.

Здобуття відшкодування з цього приводу повинно бути облегшене тим, що вивезення на працю трудно підтягнути під „національну" причину переслідування, яка виключає відшкодування за саме ув'язнення, а дає змогу старатися про відшкодування тільки в разі пошкодження здоров'я. Але й тут існує небезпека. Як згадано на початку цієї статті, засадничо відшкодування не прислуговує за всі шкоди, заподіяні нацистським переслідуванням, але тільки за ті, які наступили з приводу політичних, релігійних, світоглядових, расових і національних причин. Про господарські мотиви закон не згадує. Але дотеперішні адміністраційні й судові оречення та урядові чи півурядові вияснення дозволяють сподіватися, що земляки можуть здобути відшкодування за час своєї примусової праці.

Та не тільки вони. Ідучи шляхом логічного розумування, спертого на постановах закону, можна сподіватися, що право на відшкодування не буде відмовлене навіть тим, які, щоб уникнути вивозу на примусову працю, жили в підпіллі, в умовинах примітивного животіння. Взагалі треба наново підкреслити, що закон про відшкодування жертвам нацизму є такий просторий, що його постанови можна стосувати в дуже різнородних ситуаціях. Тому було б помилкою, коли б хтось резиґнував з відшкодування, не простудіювавши закон або не порадившись знавців відшкодувавчих питань. Обмеженість місця не дозволяє тут подати всі ті категорії осіб, які, крім названих вище, мають змогу одержати відшкодування. А є їх чимало.

Відшкодування за маєткові втрати ледве чи матимуть ширше застосування до українців, за виїмком тих нечисленних земляків, які перед 1937 р. мали майно на території Німеччини. Те саме стосується до відшкодування за втрати, понесені внаслідок переслідування у господарському житті та в професійній діяльності. Тільки ті, що виконували професію чи вели господарське підприємство в старих, довоєнних межах Німеччини, можуть домагатися відшкодування. Тому на основі цього закону виключені від відшкодування ті, які понесли шкоду поза територією Німеччини з кінця 1937 р. Це важливо знати всім тим, хто старається про відшкодування за втрату своїх речей чи інших маєткових предметів поза давньою німецькою територією.

Очевидно, всі ці роди відшкодування може здобути українець-пошкоджений тільки тоді, коли докаже, що пошкодження наступило з уваги на його політичне наставлення, релігію, світогляд або расу. Коли основою переслідування була тільки його національна приналежність, тоді право на відшкодування обмежується автоматично лише відшкодуванням за тривале пошкодження його тіла та здоров'я, і то тільки тоді, коли воно зменшило його заробіткову спроможність бодай на 25 відсотків.

Як старатися про відшкодування

Щоб здобути відшкодування, треба внести подання. Коли пошкодований вніс подання вже раніше, він не потребує його поновлювати, хоч новий закон вніс зміни в закони попередні. Адміністраційна влада, яка досі займалася цією справою, має обов'язок її поладнати згідно з новим законом. Якщо внескодавець програв справу перед адміністраційною владою, він може внести скаргу до крайового суду впродовж трьох місяців від доручення рішення, при чому реченець цей продовжується до шести місяців для тих осіб, які перебувають поза межами Европи. Характеристичною є постанова, що в склад суду мусить входити бодай один суддя, який сам належав до кола осіб, переслідуваних нацистами. Адміністраційне і судове переведення є в засаді безплатне.

Особа, яка раніше поставила внесення на відшкодування і її внесення було поладнане некорисно для неї, може проти цього рішення внести скаргу до суду, який вирішить справу згідно з новим законом, або внести нове подання до адміністраційної влади, яка має розглянути наново, і то на основі нового закону.

ПІСЛЯ ДОЩУ

Ллється вода у щілини,
Наче у дзбани вино.
Річка біжить з верховини,
Кременем розчісує дно.

Дикого маку стеблини
Глянули в чисту блакить.
Десь на краю полонини
Квітка - веселка тремтить.

Пурхає пташка у сині.
Вмита росою земля.
В кожній прозорій краплині
Світиться радість моя.

ЮРІЙ ГОНДА

Д-р Володимир Галан, президент ЗУАДК

ЗУАДК В ДІЇ

Звіт з праці Злуч. Українського Американського Допомогового Комітету за час від жовтня 1955 року до кінця 1956 року, виголошений перед Зборами Дирекційної Ради ЗУАДКомітету 23 березня 1957 року у Филаделфії.

(12)

II. Розходи:

	нім. марки	дол.
1. ЗУАДК, Филаделфія:		
а) допомога готівкою	2,720.63	
б) харчова допомога	5,914.39	
в) інші	1,877.75	59.10
г) кошти дороги: д-р Перегінець А.	1,953.11	33.22
Мареш А.	217.50	
Гайвас Я.	364.80	
г) ЗУАДК, Австрія	1,352.12	
„ , Бельгія		19.08
д) позички на рахунок транспорту:		
Вовдя Евгенія	81.00	
Тарновіцька Олена	5.66	
Василів Іван	34.00	
Грановський Мик. (1954-55)	62.85	
Френдзей (1954-55)	20.00	
Мигали		60.50
е) (виплати в жовтні 56 у Франції)		
Фос Микола (ч. 15774)		13.32
Крицький Іван (14975)		61.72
є) побрання Годика Мих. (до 1.6.55)		772.75
ф) виплати з доручення филаделф. централі:		
ЦПУЕН		600.00
УВУ		840.00
УТГІ		546.00
дитячий садок, Амберг		100.00
дитячий садок, Об. Езельсберг		150.00
СУВІ		4,500.00
Учасники зимового походу		130.00
Охорона могил		500.00
Дім старців, Есне, Бельгія		39.00
Українська служба		258.50
Дорошенко П.		124.00
Дяченко П.		20.00
Капустянський М.		100.00
Маковецький Я.		300.00
Суходольський		25.00
Хмілівський Борис		250.00
і) ICEM		6,075.00
2. Адміністрація ЕП ЗУАДК:		
а) платні працівників	9,751.38	
б) інші	10,273.10	190.34
в) платні: д-р Перегінець А.		2,820.00
Глинський Мих.		840.00
Мареш А.		1,025.00
3. ЮСЕП	598,368.08	20,276.94
4. Майно	7,067.37	
5. Різниця на рах. виміни		.84
6. Сальдо на 31.12.1956:		
а) готівка	3,153.89	80.00
б) банки: БФВ	545.39	
Постчекамт	76,057.28	
АЕК, Берлін,	35.00	
„ Мюнхен, 6286		2,216.11
„ „ , 8296		500.00
„ „ , 1500		272.61
„ Берлін, 1612		53.68
Бельг. банк, Брюсель		67.47
		44,037.20
	719,855.30	171,394.12
		215,131.32

Мюнхен, 11 лютого 1957.

ВИСНОВКИ

Якщо робити висновки з переведеної ЗУАДКомітетом праці, то перш за все треба ствердити, що для цієї великої праці ЗУАДКомітету відносно мала частина нашої громади виявляє зрозуміння. І лише завдяки цій малій свідомій частині ЗУАДК може вести свою Суспільну Службу і переселенчу та й допомогову акцію в Европі. Фінансова база, яку дає ця маленька частина нашої громади лише у 15% відсотках забезпечує виконання цих завдань, що їх намітили Загальні Збори ЗУАДКомітету. Ми ві пригадуємо собі ухвали Загальних Зборів, що мінімальний бюджет ЗУАДК повинен бути 80.000 дол. Як Шановні Пані і Панове можуть перевірити у фінансовому звідомленні, приходи ЗУАДК зі збірок, „контрібюшенс", були коло 30.000. дол. Значить, до бюджету не доставало аж повних 50..000. дол. До мінімального бюджету. Якщо лише врахувати адміністрацію, тоді бачимо, що адміністраційні видатки у ЗДА є понад 20.000. дол., а такі ж адміністраційні видатки в Европі понад 15.000. дол., то збірки не дають навіть покриття, на ведення нашої організації, а де ж тоді вся акція переселення і допомоги? Лише наші зв'язки і факт, що ЗУАДК — це визнана і леґальна організація, яка користає із усіх привілеїв, дає змогу, що ЗУАДК, при такій великій інертності великої частини нашої громади, все ж веде успішну працю.

Така ситуація ставить вимогу і до нашої Дирекційної Ради. В Дирекційній Раді заступлені всі наші організації, які займаються справами допомоги без уваги на ідеологічне зрізничкування. Ми знаємо, що багато організацій переводять збірки із зазначенням, що вони призначені на допомогу, і ці збірки затримують у себе, а навіть не розраховуються з них. Це ж аномалія — належати до надрядної допомогової установи, яка і створена була, як об'єднання і концентрація всієї допомогової акції на терені ЗДА, брати участь у її нарадах, ухвалювати резолюції про координацію і концентрацію праці і збірок, а рівночасно вести собі свою окрему акцію для своєї організації і навіть з льояльности не розрахуватись із цих збірок. Якже ж можна творити координацію [illegible]? Ма-же кожна окрема організація переводить на власну руку коляду, а всі вони і в рямах ЗУАДК і в рямах УККА ухвалюють і закликають громаду, що коляда призначена виключно на допомогові цілі ЗУАДКомітету.

Степан Куропась

ДОБРА І ЦІКАВА ДОПОВІДЬ

(З приводу виступу ред. Ільницького).

Відвикли в нашому місті люди, між ними і я, ходити на доповіді. Буває доповідач приготовиться добре, добре себе розреклямує, але людей на доповіді мало! Чому? Кажуть добрі люди, що або сніги й морози або спека, або що надто соняшний день і треба кудись за місто виїхати. Є й такі, яким осточортіли відчити. Їх або забагато або замало і, зрештою, що може такий доповідач дати? Якби так зі старого краю хто приїхав, пішли б напевно! Ніде правди діти, є й такі люди, які любили слухати постійно доповідей, бо хотіли зажди бути у курсі справ. Але не раз буває, що лектори відходять за далеко від реального життя. Приїдуть й викладають або те, що вже всі в газеті прочитали, або викладають про програми своїх партій, програми, які є вже готові, але до яких все щось можна додати. Забувають, що це Америка, де люди, якщо і йдуть слухати доповідей, то хочуть по цілотижневій праці відітхнути, або чогось ядерного навчитися. А як можна відітхнути, коли кожний своє хвалить? Мусить людина денервуватися, не раз не до ладу слово забирати і йти пізно увечорі без відпочинку до дому, й інколи без вечері спати лягати.

Перестав і я ходити на доповіді і звичайно на „вік-енд" виїздив на фарми до Висконсин, Айови, Мишиґен, а навіть недавно заїхав до Оклагоми тисячі миль від Шикаґа оглядати в. зв. місто духів (гост тавнс). Там серед природи людина набирає сили й відпочиває.

Але приїхав до Шикаґа ред. Ільницький. Вправді не зі старого краю, але з Німеччини. Читав я „Час" і також „Український Самостійник" і знав його як людину з добрим пером. В додатку читав у „Свободі" про його доповіді на сході Америки. Та попав я до комітету для Об'єднання всіх О. У. Н., то треба було мені піти на його доповідь, бо була подана цікава тема: а саме: Українська політика та проблеми консолідації і становище ОУН (З) до цих проблем. Читачі „Свободи" знають про його доповіді, тому непотрібно ще раз переповідати те, що вже було написане.

Я хочу написати про виступ ред. Ільницького з іншого боку.

Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, яке добре підготовило виступ ред. Ільницького, подбало про добрих керманичів дискусії в особах п. Матійцева в суботу і д-ра Турули в неділю. Вони обидва старалися про те, щоб нікому не сталася кривда, щоб ніхто не був ображений і не брав за шапку.

Доповідь в суботу зібрала в залі школи ім. св. Миколая понад 200 людей. Перший раз побачив я там представників всіх 3-ох націоналістичних груп, з доміщкою соціялістів і придніпрянських націоналістів з ОУРДП. Прибули численно теж представники професійної інтеліґенції.

Виступ ред. Ільницького був, можна сказати, виїмковим. Добрий бесідник з великим засобом слів, яких йому ніколи не забракло, він впровадив слухачів до дуже інтересної теми: проблеми внутрішньої української політики. Політику таку, думали всі, повинна була вести Українська Національна Рада — наш Державний Центр, який мав для цього всі можливості. Український Конґресовий Комітет, канадійський КУК і всеамериканський ПАУК заоферували Раді свою підтримку для здійснення цього завдання. Національна Рада не використала тієї підтримки, що її хотіли згадані українські організації дати. Під час останньої кризи в УНРаді був час підготовити потрібні зміни. Всі групи У. Н. Ради, безперечно українські державники і патріоти. Але вони робили помилки і не можна від них вимагати такої поведінки, щоб УНРада стала дійсним українським центром. З УНРадою могли теж добре співпрацювати і такі середовища, як УГВР та інші націоналістичні угрупування. Крім того УНРада, а радше її партнери, не можуть інших майоризувати і жити лише минулим. Сучасні події в Польщі і Мадярщині наявно виявили, що там не було симпатій чи демонстрацій в користь азільних урядів, бо там діяли революційні чинники. Українські революційні чинники всіх 3-ох ОУН ведуть тепер розмови про з'єднання їх дій, бо стан розбиття не повинен далі існувати. Як ще нема мови про їхнє злиття в одну ОУН, то покищо є можливість започаткувати хочби загальну співпрацю.

По цікавому відчиті відбулася цікава дискусія. Голос забирали прихильники Національної Ради, ЗЧ ОУН, ОУНС і соціялісти. Дискусія відбулася на високому рівні. Поважні люди дискутували на поважні теми, але не мали чого, якто кажуть, „чіпатися". Ред Ільницький у своїй відповіді ствердив, що є тільки два українські табори, державницький і комуністичний. Всі групи і партії є потрібні для визволення України, хоч всі йдуть до мети різними шляхами. Треба бути толерантним до всіх українських груп..

Товариська зустріч в неділю в Пластовому Домі була менше чисельна, але — при чаю і добрій вечері — більше дружня. Там вже не було дискусій, тільки короткі коментарі учасників на тему доповіді і на теми, які не мали з доповіддю нічого спільного, але які є дуже актуальні, якщо йде про інший новий вже етап української визвольної політики. Була мова і про проблему України в складі Об'єднаних Націй, і про кризу української книжки і наших культурних надбань в ділянці мистецтва і літератури.

Прикінці хочу ствердити, що українці на еміґрації в Европі і в Америці напевно перейшли велику еволюцію.

Ред. Ільницький належить і є одним з перших між тими, які признають, що вся Україна є тепер воюючою. Таких людей варто посилати в терен, бо вони дійсно причиняються до консолідації, про яку в нас так багато говорять.

Я певний, що доповідачі, такі, як ред. Ільницький, знайдуть слухачів у кожній українській громаді в Америці. Віримо, що приїдуть вони теж до української громади в Шикаґо, яка переживає тепер кризу, а яка консолідації так дуже бажає.

Короткі Вістки

● **Мароккансьий уряд** перевів арештування серед членів опозиційних партій, нібн викривши змову проти режиму. Заарештовано між іншими — п'ятьох синів колишнього паші з Маракешу, який за французького володіння користувався великими впливами. Вони нібито субвенціонували своїми грішми змовників.

● **Норвезькі китоловці** повідомили про великі совєтські морські маневри, що відбулися біля Мурманська. Маневри розпочались 6 квітня і тривали 18 днів. У маневрах брали участь, між іншими військово-морськими одиницями, літаконосець, 35 підводних човнів і нурецькі команди. Всі китоловні кораблі прогнано з того обширу.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-а Ев

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю дня 10-го травня ц. р. відбудеться доповідь ред. Остапа Тарнавського на тему „1956-ий рік у літературі". Початок о год. 8-ій вечора.

НА НАРОДНІ ЦІЛІ

З приводу невіджалуваної смерти сл. п. Григорія Германа, головного секретаря Українського Народного Союзу, працівники головної канцелярії УНС і В-ва „Свобода" склали на народні цілі:

Д. Галичин	$ 10.00	І. Козак	1.00
Р. Слободян	10.00	Д. Кравець	1.00
А. Драган	10.00	Л. Лапичак	1.00
Б. Кравців	2.00	М. Лисогір	1.00
Л. Луців	2.00	К. Магура	1.00
Я. Падох	2.00	Д. Притуляк	1.00
Д. Слободян	1.60	С. Соколишин	1.00
І Кедрин	1.00	К. Стецюк	1.00
Г. Гапинський	1.00	У. Явна	1.00
О. Ґіббонс	1.00	А. Домбрацький	1.00
Т. Гіль	1.00	І. Коць	1.00
В. Давиденко	1.00	В. Кушнір	1.00
І. Кипш	1.00	А. Лапичак	1.00
Я. Кулинич	1.00	М. Твердовський	1.00
С. Курляк	1.00	Р. Ференцевич	1.00
Я. Левицька	1.00	В. Карий	1.00
В. Назаревич	1.00	Р. Антонович	1.00
П. Постолюк	1.00	М. Сташинська	1.00
В. Сохан	1.00	О. Кейс	1.00
С. Федів	1.00	О. Домбровська	1.00
С. Шумейко	1.00		
І. Вербяний	1.00	Разом	$ 72.00

✝

УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ" в ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.
Ділимося сумною вісткою,
що її член

бл. п. ГРИГОРІЙ ГЕРМАН

помер, дня 5-го травня 1957 року.
ПОХОРОНИ відбудуться в середу 8-го травня, о год. 9-ій рано, з пох. заведення П. Яреми, в Ню Йорку.
ДИРЕКЦІЯ

В четверту річницю смерти незабутнього ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДУСЯ
сл. пам'яті

ВАСИЛЯ РАТИЧА

відправиться

Служба Божа з Панахидою

дня 11-го ТРАВНЯ 1957 р. — о год. 9-ій ранку
в греко-кат. церкві Пречистої Діви Марії
в Ню Бронсвик — 68 Plum Street.
Цією дорогою повідомляємо Рідних, Друзів та Знайомих.
ДРУЖИНА з СИНАМИ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори „Дністра", Відд. 361, відбудуться в суботу, дня 11-го травня ц. р., о год. 8-ій веч., у власній домівці при 119 Ave "A", I поверх в Ню Йорку. У програмі зборів — звіт фін., опікунів хворих, кореспонденція, біжучі справи, справа відкриття пам'ятника Т. Шевченка на „Союзівці", внески й запити. Перед зборами приймається вплату членських вкладок. — І. Галичин, предс.; П. Кучма, фін. секр.; В. Вашиваний, кас.; В. Барагура, рек. секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Відд. 156 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 12-го травня 1957 р., в Гром. Домі, точно о год. 2-ій по пол. Просимо, щоб кожний член був присутній, з огляду на обговорення справи пікніку. — В. Новак, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Б-во св. Василія Великого, Відд. 364, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться 12-го травня 1957 р., о год. 2-ій по пол., в УНДомі 3161 East 93 St. Проситься членів прибути і привести зі собою знайомих, щоб вписати до УНСоюзу. — Гр. Кукіз, предс.; В. Брездун, кас.; В. Владика, ф. секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, відбудуться в суботу 11-го травня, в приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7-ма вул., о год. 8-ій веч. На зборах буде відчитаний звіт урядників, перечитання кореспонденції і біжучі справи. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, секр.

МІСІЯ РИЧАРДСА І ШОСТА ФЛЬОТА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Ось так швидше, ніж можна сподівались самі автори і творці доктрини Айзенгавера, прийшлось продемонструвати світові її реальну вартість — і в економічній і у військовій ділянках. Само ухвалення цієї доктрини заалярмувало і розсердило Москву, як несподівана для неї побудова бар'єру проти її дальшої пенетрації на Середньому Сході. Словесна перестoрога Айзенгавера на адресу найближчих сусідів Йорданії щоб вони „спокійно" ставились до йорданських подій, була дуже промовисто підтримана появою Шостої фльоти біля берегів Палестини. За одностайним переконанням західніх коментаторів, Шоста фльота була б напевно перейшла від мовчазної демонстрації до збройної акції, якби сусіди Йорданії не послухались американської перестороги. Мовляв: були 99% проти одного відсотка, що досить буде словесної перестороги і мовчазної появи Шостої фльоти. Але коли б зайшов був саме той один відсоток можливости комплікацій (практично: збройний виступ сусідів Йорданії), то Америка не могла б залишитись пасивним глядачем, бо годі безповоротно „втратила б вона обличчя" в очах всього Сходу.

Невідомо, як далі розвинуться події на Середньому Сході. Знавці сумніваються, щоб такі амбітні, активні і досвідчені у змовах військовики як противники Гуссейна у верхівках Єгипту і Сирії та серед йорданських політичних втікачів, — щоб вони спокійно прийняли до відома перемогу молодого короля і не зорганізували — з тихою, але активною, допомогою Москви — протинаступ. З другого боку Туреччина пригадала Сирії про своє існування за її північним кордоном, а Ірак пригадав кровно-династичний зв'язок свого короля з королем Йорданії. Савді Арабія заманіфестувала свою прихильність для рішучости Гуссейна, а Ізраїль перестеріг проти порушування територіяльного „статусу кво" на Середньому Сході. В цій заплутаній ситуації вирішне слово знову за Москвою: якщо вона хоче нової великої війни, вона легко може спровокувати її. Коли ж вона зацукалась вже і далі пильнуватиме, щоб не перетягати струни, то це тільки тому, що Вашингтон виявив рішучість. Це єдина доцільна мова в теперішній міжнародній ситуації.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Збори Т-ва „Єдність", Відд. 163, відбудуться 12-го травня, в домі Укр. Ам. Горожан 847 Н. Френклін вул., о год. 12-ій впол. Проситься всіх членів прибути на призначений час — Н. Курко, предс.; С. Филик, фін. секр.; Д. Мисько, рек. секр.

ДІТРОЙТ, Міш. — Б-во св. о. Николая, Відд. 175 повідомляє своїх членів, що місячні збори, відбудуться в неділю 12-го травня 1957 р., о год. 1-ій по пол., в залі УНДому, 4655 Мартін вул. Проситься всіх членів прибути на час, заплатити свої вкладки і вибрати комітет, який має приготовити програму й буфет до відділового пікніку на 16-го червня на Сікат площі, коло Укр.-Амер. Клюбу. Довгуючі члени повинні вирівняти свої залеглості, якщо цього не зроблять, будуть суспендовані. Кожний член повинен подбати, щоб ще в цьому році приєднав, хоч одного нового члена, до Відділу. — Т. Грицай, предс.; І. Іванчук, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Повідомляється всіх членів, що надзвичайні збори Т-ва „Любов", Відд. 370, відбудуться в неділю 12-го травня, зараз по співанім Богослуженні. Як Вам, членам, відомо, зайшло велике непорозуміння між урядниками і треба вислухати їх справу і вибрати на місце нового урядника. Ваша присутність обов'язкова. Збори відбудуться в церковній залі при 127 Парк. вул. — Контрольна Комісія.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори В-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 102, відбудуться в неділю 12-го травня 1957 р., зараз по співаній Службі Божій, в церковній залі, 2280 W. 7th. — М. Декан, предс.; С. Косик, кас.; М. Бобечко, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во Запорозька Січ, Відд. 251, буде мати місячні збори в неділю 12-го травня 1957 р., зараз по співаній Службі Божій, в церковній залі, 2280 W. 7th. — В. Козир, предс.; Д. Шмагала, секр.

РІВЕРГЕД, Н. Й. — Повідомляється всіх членів, що місячні збори В-ва св. І. Хрестителя, Відд. 256, відбудуться в неділю 12-го травня 1957 р., зараз по другій Службі Божій в церковній залі. Проситься всіх членів явитися на зборах. — О. Недошитко, секр.

ГАМТРЕМК, Міш. — Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича, Відд. 94, відбудуться в неділю 12-го травня, о год. 1:30 по пол., в залі УДК 2376 Грейлінг. Проситься всіх членів прибути. — Управа.

ДІТРОЙТ, Міш. — Місячні збори, Відд. 292, відбудуться в неділю 12-го травня, о год. 1:30 по пол., в УНДомі 4655 Мартін вул. Побажана присутність усіх членів — в програмі важливі справи до обговорення. — А. Повшок, предс.; А. Горак, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Б-во св. Василія, Відд. 339, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю 12-го травня 1957 р., о год. 7-ій веч., в домі Укр. Громади при 3322 Н. Лавренц вул. Проситься всіх членів прибути для обговорення дуже важливих справ. — А. Хромяк, предс.; М. Палько, кас.; С. Лупацій, секр.

Республіканці певні виборчої перемоги в західніх стейтах

Солт Лейк Сіті. — Від 2-го до 4-го травня тут відбувалася районова конференція провідних республіканців із стейтів Монтани, Ню Мехіко, Орегону, Каліфорнії, Айдаго, Невади, Арізони, Вайомінгу та Юти, на якій обговорювано виборчу тактику під час найближчих виборів. Проводив конференцією голова Республіканського Крайового Комітету Г. Мід Алкорн, а президент Айзенгавер вислав окремий привіт, в якому закликав членів своєї партії проаналізувати настрої виборців та вповні виявити їм програму Республіканської партії, щоб в 1958 році можна було здобути для неї ті голоси, які вона була втратила в виборах 1956 року. На думку Президента Республіканська партія „найкраще обороняє інтереси цілого народу і тут і закордоном". Проте саме говорив і Алкорн, критикуючи становище демократів, які, як наприклад колишній президент Геррі С. Труман, закидають республіканцям „соціялістичні" тенденції, в дійсності демократи змагають до соціялізму, як це виявилося під час президентури Ф. Д. Рузвелта і Трумана. Республіканці передбачають відзискати 8 місць в Палаті Репрезентантів та здобути всі сім губернаторських становищ в виборах 1958 року в тому гірському і західньому районах.

Ізраїль святкував своє 9-тиріччя

Єрусалим. — В неділю і понеділок, 5 і 6 ц. м., в Ізраїлі і в усьому світі жиди святкували 9-ті роковини постання тієї держави. Формально Ізраїль став самостійною державою за постановою Об'єднаних Націй з 15 травня 1948 року, однак в Ізраїлі рахують ту дату за жидівським календарем. Перший день святкувань в Ізраїлі був присвячений поминкам 5.000 осіб, які згинули впродовж останніх 9-ти років в обороні незалежности Ізраїлю, зате другий день був святкований радісно, публічними народними розвагами і маніфестаціями. Закінчилось святкування великою військовою парадою, що була показом військової сили молодої держави, яка не має ще мирового договору з своїми сусідами, наставленими одверто на її знищення. Прем'єр Ізраїлю Бен Ґуріон заявив у своїй промові, що минулий рік був для Ізраїлю найважчий, але і найсвітліший, бо в ньому Ізраїль збройним ударом знищив дбайливо приготовлювані Єгиптом випадні бази для наступу проти Ізраїлю. Як найближчу ціль ізраїльський уряд поставив собі — спровадити в цьому році 100,000 імігрантів до Ізраїлю та дальше скольонізування і наводнення пустині Неґев. Найбільшою журбою Ізраїлю є здобути від Єгипту й інших арабських країн визнання факту його існування.

● **У Чехословаччині** комуністична влада притримала двох військових атташе — американського і англійського — як нібито порушили заборонену зону недалеко „дуже важливих військових об'єктів", в сусідстві Праги. Американські власті дізналися про цей інцидент щойно з чеської протестаційної ноти, яку вручено американській і англійській амбасаді майже одночасно з притриманням обох старшин. Американським атташе в Празі є полк. Деніель Е. Тіберґ, а англійським — капітан лет. С. А. Мастермен.

● **В Японії**, за 140 миль на північ від Токіо лявіною засипано 14 будівельних робітників. Десятьох врятовано ще живими, але чотири згинули.

● **У Ченстохові**, в Польщі, відбулися в дні 3-го травня, що був колись польським національним святом, велика релігійно - національна маніфестація. Кардинал Стефан Вишинський в приявності 40,000 вірних відправив на Ясній Горі Богослужбу з нагоди 300-річчя оборони Ченстохови від шведів. В монастирі на Ясній Горі є привезений в 14 сторіччі чудотворний образ Божої Матері, що його, згідно з легендою, намалював святий Лука. Приявних було також багато американців.

• РОЗШУКИ •

Пошукую тіточного брата РОМАНА ГЛОЖАКА, з села Сиракізці, коло Нижанкович, пов. Перемишль. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
Paulina MELNYCZYN
Rt. 4, Box 336-B
Glen Alen, Va.

Я, Михайло Ковба, пошукую свого рідного брата ДАНИЛА КОВБУ, родом з села Путятенці, пов. Рогатин, Галичина. Був забраний до совєтської армії 1939 р. Хто знав би щось про нього, прошу зголоситись на адресу:
Mychailo KOBA
310 North Park Dr.
Rochester, N. Y.

Пошукую свою сестру АННУ СОЛОВЕЙ, яка колись жила 520 15th St., South, Newark, N. J. Хто знав би про неї, або її родина, прошу зголоситися на нижче подану адресу:
John PODOLANKO
146 Westminster Ave.
Toronto 3, Ont., Canada

Пошукую своїх шваґрів ДМИТРА і СТЕФАНА САДОВСЬКО, народжені в Токарні, пов. Сянік. Стефан перебував у Німеччині в Реґенсбурґу. Хто знає про їх долю, прошу писати на адресу:
Stefan BANAS
1418½ William St.
Omaha, Nebraska
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Розшукую рідного брата СЕРГІЯ МАНТИКА з села Пасіка, Грубешівського повіту, Холмщина, якого забрали німці з його другом Володимиром Соколюком. Обидва, правдоподібно, були в Німеччині та Франції. Хто знав би про них, ласкаво прошу писати на адресу.
Володимир МАНТИКА
P. O. Box 271
Petersburg, Virginia, USA
Заграничні і заокеанські часописи, прошу ласкаво про передрук.

Ольга Островка, з дому Голих із села Іщкова, пов. Підгайці, пошукує брата ЛОНГИНА ГОЛОГО. Хто знав би про нього, або він сам особисто, прошу писати на адресу:
Olha OSTROWKA
545 So. 17th St.
Newark 3, N. J., USA
Заграничні і заокеанські часописи, прошу про передрук.

ТАРЗАН, ч. 3861. Таємнича жінка.

"PERHAPS WE'LL MEET AGAIN," SAID PHIL TOLL SADLY, AS THE TWO FRIENDS BID EACH OTHER GOODBYE. TARZAN NODDED, "PERHAPS."

...MEANWHILE, AT AN AIRFIELD MANY MILES TO THE SOUTH, A STRANGE TRIO CONCLUDED A SECRET TRANSACTION. "YOU HAVE DONE WELL, GENTLEMEN," SAID THE WOMAN.

— Можливо, ми ще зустрінемося, — сказав сумно Філ, коли два приятелі сказали один одному „До побачення!" Тарзан притакнув: — Можливо.

... Тим часом в порті, що був за багато миль на південь, дивна трійка уклала таємну угоду. — Ви добре справилися, панове, сказала жінка.